

HET RINGEN VAN VOGELS

Hoe wordt er geringsd? (deel 2)

Er zijn in Nederland ongeveer driehonderd mensen die zich bezig houden met het ringen van vogels. Je zou deze mensen in drie groepen kunnen indelen;

- amateurs die ringen zonder zelf iets met de ringgegevens te doen,
- amateurs die ringen voor een bepaald onderzoek. Deze zijn soms gespecialiseerd in het ringen van één of meerdere soorten.
- mensen die ringen voor hun beroep. Dit zijn meestal biologen die ringen voor een wetenschappelijk onderzoek.

Al deze ringers hebben, om te mogen ringen, een vergunning afgegeven door het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk. Deze vergunning is verplicht omdat de meeste vogelsoorten beschermd zijn en dus niet zomaar gevangen mogen worden.

In ons land worden 14 verschillende typen ringen gebruikt, waarvan de kleinste een doorsnede heeft van 2 mm en gebruikt wordt voor o.a. het Goudhaantje, en de grootste een doorsnede heeft van 26 mm en gebruikt wordt voor zwanen.

Voor elke vogelsoort is een bepaalde ringmaat vastgesteld. Deze ringmaat kan zelfs verschillen bij het mannetje en vrouwtje van een soort.

Als de ring goed omgelegd is (goed gesloten en de juiste maat) ondervindt de vogel hier geheel geen last van. De ringen worden met een speciale ringerstang aangelegd.

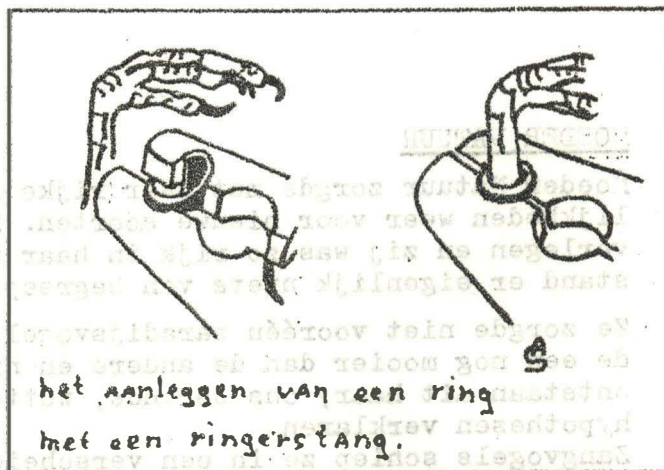
Als men de vogel gevangen heeft om te ringen, is het niet alleen een kwestie van die vogel een ring om doen. De vogel moet ook nog gedetermineerd worden. Indien het mogelijk is moet ook nog het geslacht en de leeftijd van de vogel vastgesteld worden.

Een waardevol bijproduct van het ringen is, dat, wanneer men de vogel in de hand heeft, men ook nog de vleugellengte, gewicht en rui kan vaststellen. Deze gegevens zijn dikwijls weer bruikbaar bij andere onderzoeken.

Om de vogels te kunnen ringen, moeten ze eerst gevangen worden. Dit kan op verschillende manieren. Een van deze manieren is het ringen van nog niet vliegvlugge vogels. Van de desbetreffende vogelsoort wordt het nest opgezocht en de aanwezige jonge vogels worden van een ring voorzien.

Voor het ringen van de volwassen vogels wordt gebruik gemaakt van vangmiddelen. We onderscheiden de niet-automatische en de automatische vangmethodes. Bij de niet-automatische vangmethodes wordt er een net over de vogels heengetrokken of het klepje van een inloopkooi wordt dichtgetrokken. De ringer is bij het vangen duidelijk actief betrokken, want hij moet bij het vangen bepaalde handelingen verrichten.

Van de automatische vangmiddelen zijn de mistnetten wel de belangrijkste. Deze netten worden vertikaal opgesteld tegen een achtergrond en zijn voor de vogels vrijwel onzichtbaar. De vogels vliegen hier dan in en hoeven er door de ringer alleen nog maar te worden uitgethaald.

Wel is het nodig om deze netten minimaal eenmaal in een half uur te controleren.

De ringers moeten van iedere geringde vogel opgave doen aan het Vogeltrekstation en soort, ringnummer, ringdatum, geslacht en indien mogelijk de leeftijd dienen vermeld te worden.

De gegevens van dit artikeltje werden mij verstrekt door het Vogeltrekstation te Heteren.

Ab Steenvoorden

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

GEKNIPT GEKNIPT GEKNIPT GEKNIPT GEKNIPT GEKNIPT GEKNIPT GEKNIPT

IJSVOGEL DOOR STRENGE WINTERS VRIJWEL VERDWENEN

De strenge winters van '84/'85 en '85/'86 hebben aanzienlijke gevolgen gehad voor de Nederlandse vogelstand. De langdurige vorst heeft voor een massale sterfte gezorgd.

SOVON (Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek Nederland) organiseert grootscheepse vogeltellingen waaraan zo'n 2.000 vrijwilligers meewerken. Het verrassende resultaat van de tellingen na de twee achtereenvolgende strenge winters is dat juist de soorten met "winternamen" -Ijsvogel en Winterkoning- het zwaarst van de kou hebben geleden. Vooral de Ijsvogel is sterk achteruit gegaan. Winterkoning verminderde in de eerste strenge winter met zo'n 50 procent, Goudhaantje met 25 en Roodborst met 15 procent. Daarnaast kwamen ook Kool- en Pimpelmees, Meerkroet, Fazant en verschillende Uilesoorten in de problemen.

Bij tellingen na de tweede strenge winter bleek echter dat deze soorten niet verder in aantal waren verminderd. Sommige soorten hadden zich zelfs al weer enigszins hersteld. Uit het SOVON-onderzoek blijkt verder dat de soorten in voedselrijke milieu's als bossen betere overlevingskansen hadden dan die in voedselarme streken. Bovendien was het herstel groter. Ook wintervoeding is een positieve factor geweest.

Uit: NRC, 18-12-'86

SUCCESVOLLE ACTIE VOOR BEHOUD VAN DONAUBOS.

Het Wereld Natuur Fonds en duizenden natuurbeschermers in en buiten Oostenrijk hebben een grote overwinning behaald in hun strijd voor het behoud van de rivierbossen ten oosten van Wenen. De aanleg van een dam en een waterkrachtcentrale in de Donau bij Hainburg moest op last van een hoogste rechter in Oostenrijk worden gestopt.

Als gevolg van de aanleg van deze dam en waterkrachtcentrale zouden 30.000 ha. rivierdalbos langs de Donau aan de dynamiek van het riverwater worden onttrokken. Daarmee zou dit internationaal beroemde natuurgebied zijn specifieke waarden verliezen. De Oostenrijkse en ook later de internationale natuurbescherming kwam op allerlei fronten in actie. Grote demonstraties trokken door de Weense straten en het kappen van bomen werd lijfelijk verhinderd.

In de bossen komen naar schatting zo'n 5.000 verschillende diersoorten voor, waaronder 109 soorten broedvogels. Soorten als Zeearend, Sakervalk, Zwarte Ooievaar en Grote Zilverreiger kan men er regelmatig aantreffen. Het gebied zal nu onderdeel uit gaan maken van Oostenrijks eerste Nationale Park.

Uit: Natuur en Milieu, december 1986